

23 Bouwstenen

Aan het werk met de basis voor een masterplan
watersportkernen of toegangspoorten

Meer informatie over de bouwstenen en de masterplannen
vindt u op de website van Het Friese Merenproject: www.friesemereren.nl

Provincie Fryslân
Het Friese Merenproject
Postbus 20120
8900 HM Leeuwarden
058 2925862
info@friesemereren.nl

Volg ons op twitter: www.twitter.com/friesemereren_nl

1. Pas een interactieve planvorming toe

Vergroot het draagvlak in de lokale samenleving voor de ontwikkeling van de watersportkern. Betrek verenigingen, clubs en individuele bewoners bij planvorming en uitvoering.

2. Maak de watersportkern levensloopbestendig

Plan en ontwerp voorzieningen voor toeristen en recreanten in alle levensfasen, van jong tot oud.

3. Houd rekening met klimaatverandering

Vooraf bij de toegangspoorten langs het IJsselmeer en de Waddenzee moet aandacht zijn voor toekomstige peilstijgingen.

4. Het landschap is de basis

Elke watersportkern is uniek door zijn ligging in het landschap. Verschillen in de bodem en historische kavelpatronen moeten ook bij nieuwe ontwikkelingen de structuur bepalen. Zo ontstaan plekken met een eigen karakter.

5. Bewaak zichtrelaties met het landschap

Waar ben ik? Vanuit de kern vertellen zichtlijnen over land en water waar je bevindt. Breng de mooie bestaande vergezichten in kaart en bewaak ze.

6. Het silhouet in het landschap is verzorgd

Bepaling en een goede uitstraling van gebouwen zorgen ervoor dat een kern er vanaf het water mooi uitziet. Vergeet ook de 'achterkant' van het waterfront niet.

7. Creëer bijzondere plekken aan het water

Bakens en andere oriëntatiepunten maken het waterfront herkenbaar. Zo'n punt kan tegelijk een prettige verblijfplek aan het water zijn.

8. Borduur voort op de historie van de plek

Behoud de identiteit van de plek. Laat de geschiedenis een inspiratiebron zijn voor nieuwe ontwikkelingen op een eigentijdse manier. De verbinding tussen het 'historische centrum' en het 'watersportcentrum' is belangrijk, laat het karakter van de twee plekken duidelijk zijn. Is het watersportcentrum ook het historische centrum, benut dan kwaliteit en meerwaarde van beide.

9. Aandacht voor architectuur

Zorg voor 'pure' architectuur met natuurlijke materialen en kleuren, passend bij (de omvang van) de watersportkern. Houd bij nieuwe ontwikkelingen de regie van planvorming tot en met de uitvoering.

10. Kies voor stedenbouwkundige menging

Watersportkern worden levendig door wonen, werken en recreatie te mengen.

11. Het contrast tussen binnen en buiten is een kwaliteit van de toegangspoorten

Zorg voor behoud van het sterke contrast tussen de buitenzijde (open water, weidsheid) en de binnenzijde (land en kleinschaligheid) bij de toegangspoorten en probeer dit contrast waar mogelijk te versterken. De dijk zorgt voor de scherpe scheiding en is minder geschikt voor bijvoorbeeld nieuwe attractieve punten. Gebruik bestaande (monumentale) elementen om de attractiviteit te verhogen.

12. Maak aantrekkelijke entrees en logische routes

Zorg voor een prettige en logische route naar parkeer- en aanlegplaatsen. Markeer duidelijk de plekken waar een bezoeker de kern binnengaat.

13. Zorg voor een gastvrij onthaal en aantrekkelijk verblijfsklimaat voor toeristen en recreanten

Zorg voor een warm welkom. Verwijder verbodsborden, realiseer goede en schone sanitaire voorzieningen, zorg voor water, stroom, een vuilwaterpomp en een inzamelpunt voor huishoudelijk afval. Plaats de passantenplaatsen in of bij het centrum, op loopafstand van winkels en horeca. Daar wordt het geld besteed! Houd ook rekening met rustzoekers en vertier zoekende watersporters. De aantrekkingskracht van de kern is belangrijk: scheid watersportkern van industrie.

14. Zorg voor een netwerk van wandel- en fietspaden

Maak als watersportkern een bewuste keuze: voor welk type boten ben je bereikbaar en voor welk type boten wil je bereikbaar zijn. Optimaliseer de mogelijkheden voor deze doelgroep. Creëer ruime mogelijkheden voor een ommetje over land, te voet of met de fiets, die aansluiten op het vaarnetwerk. Zorg dat je vanaf aanlegplaatsen gemakkelijk die wandel- en fietsroutes bereikt.

15. Houd oevers openbaar

Om watersportkern aantrekkelijk te houden, moet je er gemakkelijk aan wal kunnen gaan. Neem de oevers op in het netwerk van wandelpaden en houd bij nieuwe ontwikkelingen de oevers altijd openbaar.

16. Combineer water met groen

Juist in een watersportkern zorgt groen voor extra sfeer. Reserveer bij nieuwe ontwikkelingen groeiruimte voor bomen in tuinen en het openbaar gebied, maar houd het overzichtelijk.

17. Koester en versterk de lokale biodiversiteit

Plan natuurvriendelijke oevers en ruimte voor (aaneengesloten) openbaar groen dat past bij het gebied.

18. Stimuleer de productie en het gebruik van duurzame energie

Reserveer ruimte voor het opwekken van duurzame energie. Leg lokale verbindingen tussen leveranciers en gebruikers: restwarmte van bijvoorbeeld een plaatselijke fabriek kan op een naastgelegen locatie goed gebruikt worden. Reserveer ruimte voor oplaad- en vulpunten voor duurzame brandstoffen, waaronder elektriciteit en biobrandstoffen.

19. Beperk het gebruik van energie

Plaats gebouwen zodanig dat optimaal gebruik wordt gemaakt van daglicht voor verlichting en verwarming. Zorg voor goede isolatie.

20. Voorkom schade aan het leefmilieu

Ontwerp volgens een duurzaam principe (zoals bijvoorbeeld Cradle-to-cradle™). Voorkom schadelijke toevoegingen of onttrekkingen aan het leefmilieu. Beperk het materiaalgebruik of gebruik recyclebare of restmaterialen.

21. Kies voor duurzaam waterbeheer

Voorkom vervuiling van het oppervlaktewater en beperk het gebruik van kraanwater. Plan voldoende opvangcapaciteit voor vuilwater (ook oliehoudend) afkomstig van vaartuigen en zorg voor aansluiting op de riolering of zuiveringsvoorzieningen op locatie. Plan voldoende toiletvoorzieningen in de publieke ruimte. Probeer waar mogelijk gebruik te maken van regen- of oppervlaktewater.

22. Structureer en financier duurzaam

De investeringskosten bij duurzame investeringen kunnen hoger zijn, maar de exploitatiekosten zijn vaak een stuk lager (minder energieverbruik en onderhoud). Veelal is financiële ondersteuning mogelijk; op provinciaal, of landelijk niveau. Bij duurzame financiering hoort ook een onderhoudsschema om de voorziening duurzaam en blijvend op niveau te houden. Ook pachters moeten aangespoord worden tot duurzame bedrijfsvoering.

23. Kies voor een duurzame bedrijfsvoering

Zorg voor een divers aanbod van duurzame producten en duurzame diensten (Fair Trade, Green Key of Blauwe Vlag). Kijk vooruit: zorg voor een financiële basis voor exploitatie en duurzame instandhouding van de voorzieningen in de watersportkern. Stimuleer werkgelegenheid voor sociaal zwakkere groepen.